

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la eliberarea I.S. „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Finanțelor	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	<p>În contextul examinării proiectului hotărârii pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la eliberarea I.S. „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului (număr unic 166/MEI/2020). Vă comunicăm că, în limita competențelor atribuite prin actele normative, Ministerul nu are obiecții de ordin conceptual.</p> <p>Totodată, considerăm că din clauza de adoptare a proiectului Hotărârii Guvernului urmează a fi excluse referințele la actele normative, pe care autorul proiectului le invocă drept justificare a imposibilității constituirii garanțiilor rambursării împrumutului, întrucât acestea nu consituie temei de aprobare de către Guvern al proiectului de lege.</p>	<p><i>Nu se acceptă.</i></p> <p>În conformitate cu prevederile art.3 alin.(4) lit.b) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței înstitute prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.</p> <p>De asemenea, în conformitate cu prevederile art.44 alin.(1, 2), clauza de adoptare a actului normativ constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității publice emidente și decizia de adoptare.</p>

		aprobare sau emitere a actului normativ, iar pentru proiectele de legi cuprinde și categoria acestora. Clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. <i>Clauza de adoptare a actului normativ este obligatorie pentru toate actele normative.</i> În acest context, considerăm necesară menținerea clauzei de adoptare în proiectul prezentat pentru avizare.
Agencia Relații Funciare și Cadastru	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Agencia Proprietății Publice	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
UCIPE	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Î.S. „Moldelectrica”	Lipsa de obiecții și propuneri.	<i>Se acceptă.</i>
Ministerul Justiției	<p>Expertiza Juridică</p> <p>Urmare examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (inițiativa legislativă nr. 78 din 26 februarie 2020), comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit notei informative proiectul de lege are drept scop derogarea cu titlu de excepție de la prevederile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, pentru a elibera Î.S. „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului. Totodată, proiectul menționat va permite Ministerului Finanțelor să încheie/semneze Contractele de recreditare cu Î.S. „Moldelectrica” fără clauza de garantare a rambursării împrumutului în baza:</p> <ol style="list-style-type: none"> Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în valoare de 80.000.000 Euro (nr. 47087 din 20 decembrie 2017, ratificat prin Legea nr. 150/2018), Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și 	<i>Se acceptă.</i>

Banca Europeană pentru Investiții în valoare de 80.000.000 Euro (FI NR. 88495, Serapis NR. 2008-0194 din 20 decembrie 2017, ratificat prin Legea nr. 128/2018).

3. Acordurile de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID) în valoare de 47.900.000 Euro și 13.100.000 Euro (nr. 6380-MD din 26 septembrie 2019, ratificat prin Legea nr. 179/2019 și nr. 6381-MD din 26 septembrie 2019, ratificat prin Legea nr. 177/2019). Aceste acorduri de finanțare și împrumut au drept scop determinat consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit al energiei electrice, prin construcția unor noi linii de interconexiune, conectarea la sistemul ENTSO-E și consolidarea rețelei interne de transport al energiei electrice.

Cu referire la gajarea bunurilor domeniului public din gestiunea Î.S. „Moldelectrica” atenționăm că, în conformitate cu art. 5 alin. (1) al Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, bunurile domeniului public formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, circuitul civil al acestora fiind limitat în condițiile legii. Alineatul (2) al același articol, stabilește că bunurile domeniului public:

- a) nu pot fi înstrăinate sau depuse în capitalul social al unor persoane juridice;
- b) nu pot fi supuse urmăririi silită;
- c) nu pot fi incluse în masa debitoare în cazul insolvenței/falimentului persoanei juridice;
- d) nu pot fi obiectul unei garanții reale;
- e) nu pot fi dobîndite de persoane fizice sau juridice prin uzucapiune.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, liniile de transport electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și

Se acceptă.

	<p>mai mare) și terenurile pe care sînt amplasați pilonii acestor linii, substațiile electrice, bunurile ce asigură securitatea energetică a statului și terenurile pe care acestea sînt amplasate, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilitară și terenurile aferente acestora, care nu aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat, sînt bunuri de domeniul public al statului respectiv aceste bunuri pot fi transmise întreprinderilor de stat doar în gestiune economică. Astfel, deși în conformitate cu legislația Republicii Moldova bunurile din domeniul public nu pot fi obiectul unei garanții reale, totuși se va ține cont că în conformitate cu articolul IV din Acordurile de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID) în valoare de 47.900.000 Euro și 13.100.000 Euro (nr. 6380-MD din 26 septembrie 2019, ratificat prin Legea nr. 179/2019 și nr. 6381-MD din 26 septembrie 2019, ratificat prin Legea nr. 177/2019), evenimentele adiționale pentru suspendarea acordului sînt după cum urmează:</p> <p>a) cadrul legal al Moldelectricii (ME) a fost modificat, suspendat, abrogat anulat sau limitat astfel încît, în opinia Asociației, să afecteze material negativ capacitatea ME de a-și îndeplini oricare din obligațiile care îi revin în temeiul Acordului de Implementare.</p> <p>b) ME nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Acordului de Implementare.</p> <p>În acest sens, menționăm că modificările propuse prin proiectul de lege prezentat, pot fi încadrate de Asociația Internațională pentru Dezvoltare în lista de evenimente adiționale pentru suspendarea acordurilor de finanțare menționate.</p>	<p><i>Nu se acceptă.</i></p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p><i>Raportul de Expertiză Anticorupție Nr. EL020/6416 din 20.03.2020</i></p>	

IV. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune o normă derogatorie de la dispozițiile art.29 alin.(4) din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, în vederea eliberării Î.S.„Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului.

Deși prin proiect se reglementează aspecte de interes public, se atestă că propunerea de a elibera Î.S.„Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului nu corelează cu prevederilor naționale, cât și prevederile imperative rezultate din Acordurile încheiate între Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială pentru Reconstrucții și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții și Banca Mondială de a asigura oferirea asistenței financiare Debitorului (Ministerului Finanțelor) în construcția, echiparea și punerea în funcțiune a interconexiunii electrice Moldova-România, preconizat a fi finalizat către 31 decembrie 2021.

Astfel, reglementarea propusă prin proiect se prezintă a fi defectuoasă în lipsa corelării cu dispozițiile Legii Supreme ale statului, care consființește norme referitoare la respectarea exclusivă a dreptului internațional și a tratatelor internaționale (art.8), se atestă că asumarea parțială a angajamentelor rezultate din Acordurile la care este parte, care, inter alia, prevătează în raport cu prevederile cadrului normativ național (eventuala aprobare a proiectului propus) riscă să compromită asumarea unor obligații internaționale a Republicii Moldova în legătură cu contractarea creditului respectiv, prin modificarea cadrului normativ relevant acordării acestuia. BERD având posibilitatea renunțării de la implimentare, pe de o parte, iar de pe altă parte, se va distorsiona sursa de rambursare a creditului, cu riscul afectării altor surse ale bugetului de stat decât veniturile Î.S. „Moldelectrica” provenite din implimentarea îmbunătățirii rețelelor electrice ale Republicii Moldova.

Adiacent, luând în considerare că obiectul de reglementare al proiectului propus este de a elibera Î.S.„Moldelectrica” de obligația rambursării împrumutului, adică conține propuneri

Proiectul de lege transmis pentru expertiza anticorupție are drept scop derogarea cu titlu de excepție de la prevederile art. 29 alin. (4) a Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, pentru a completa și pune în aplicare cadrul juridic privind eliberarea Î.S. „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumuturilor/creditelor oferite de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană pentru Investiții, Banca Mondială/Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România Faza I.

Precizăm că, în conformitate cu prevederile pct.27 din Regulamentul privind recreditarea de stat, anexa nr.5 la Hotărârea Guvernului nr.1136 din 18 octombrie 2007, drept garanție de rambursare a împrumutului recreditat beneficiarilor recreditați serve-sc:

gajul (bunuri imobile și/sau mobile existente);

contractul de fidejusiune;

alte garanții prevăzute de Codul civil al Republicii Moldova.

Astfel, urmărind prevederile art. 29 alin. (4) din legea prenotată supra, Ministerul Finanțelor fiind unicul organ central de specialitate, imputernicit cu administrarea mijloacelor financiare obținute din împrumuturile de stat externe care pot fi recreditate pentru realizarea proiectelor și a programelor de dezvoltare, a solicitat beneficiarului recreditat (Î.S. „Moldelectrica”) încheierea unor contracte de gaj pentru a garanta rambursarea împrumuturilor respective.

Menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, liniile de transport

de reglementări a unor raporturi juridice ce țin de activitatea economică a entității publice respective, este necesar ca proiectul actului normativ propus să fie transmis spre avizare Consiliului Concurenței (art.3 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative).

electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și mai mare) și terenurile pe care sînt amplasați pilonii acestor linii, substațiile electrice, bunurile ce asigură securitatea energetică a statului și terenurile pe care acestea sînt amplasate, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilitară și terenurile aferente acestora, care nu aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat, sînt bunuri de domeniul public al statului, respectiv aceste bunuri pot fi transmise întreprinderilor de stat doar în gestiune economică.

Precizăm că, în conformitate cu art. 5, alin.(1) al legii prenotate, bunurile domeniului public formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și sînt inalienabile, inesizabile și imprescriptibile, circuitul civil al acestora fiind limitat în condițiile legii.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 3, alin. (2) din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, la fel este stipulat că bunurile domeniului public al statului/unității administrativ-teritoriale/unității teritoriale autonome Găgăuzia aflate în administrarea întreprinderii nu aparțin acesteia cu drept de proprietate. Aceste bunuri nu pot fi urmăriți pentru datorile întreprinderii de stat/municipale, nu pot fi înstrăinate sau supuse executării silite, nici chiar în cazul insolabilității, nu pot constitui obiect al gajului și asupra lor nu se pot constitui garanții reale, nu pot fi dobîndite de către alte persoane prin uzucapiune sau prin efectul posesiei de bună-credință asupra lor.

La fel art. 10, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și dețținerea proprietății publice, prevede că bunurile domeniului public sînt inalienabile, inesizabile și imprescriptibile, și nu pot constitui obiect al gajului

sau al unei alte garanții reale.

În astfel de circumstanțe și în lipsa unor active care ar servi drept garanție a rambursării împrumutului suficient pentru acoperirea valorii care face obiectul Contractelor de recreditare cu „Î.S. „Moldelectrica” s-a constatat și este evident faptul că întreprinderea nu poate semna astfel de acte juridice – *contracte de gaj*, contrar prevederilor legale.

Astfel, promovarea proiectului de Legă cu privire la eliberarea Î.S. „Moldelectrica” de obligația garantării rambursării împrumutului, este un imperativ pentru realizarea proiectului de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, nu necesită alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat și va contribui la eliminarea unor bariere birocratice ce ar tergiversa termenii de realizare a Proiectului enunțat.

Totodată, precizăm că Acordurile de împrumut/finanțare nu conțin clauze care ar impune instituirea unor „garanții” în favoarea Ministerului Finanțelor respectiv considerăm că nu există un conflict de norme/ reglementări internaționale în raport cu normele naționale.

De asemenea, considerăm că este eronat menționat în Raportul de expertiză sintagma precum că proiectul de lege are drept scop eliberarea Î.S. „Moldelectrica” de obligația rambursării împrumutului, acesta urmărind exclusiv doar eliberarea întreprinderii de obligația gajării bunurilor de domeniul public al statului tot în favoarea statului.